

Основания за отстраняване

Какво се промени през 2026 г.?

Практическа карта по Методически указания МУ-1/29.01.2026 г. и МУ-2/04.02.2026 г. на Агенцията по обществени поръчки.

Две промени, една обща задача

През 2026 г. възложителите трябва да отчитат новата временна забрана за участие в обществени поръчки по ЗАНН и актуализираните състави на терористичните престъпления в НК. И в двата случая личното състояние се проверява не само при откриване, а и при новонастъпили обстоятелства и преди договора.

Кога проверяваме?

При подготовката

Посочете актуалните национални основания за отстраняване в обявлението/акта и документацията.

По време на процедурата

Отразете новонастъпили обстоятелства, ако възникнат преди приключването.

Преди договора

Направете финална служебна проверка и не сключвайте договор при действаща забрана/основание.

Версия 1.0 · 6 септември 2026 г.

1. Временна забрана за участие по ЗАНН

МУ-1/2026 обяснява последиците от измененията на чл. 83а и чл. 83д ЗАНН, в сила от 31.10.2025 г. Наред с имуществената санкция съдът може да наложи на юридическо лице временна забрана за участие в процедури за възлагане на обществени поръчки.

Срок на забраната От една до три години, считано от влизане в сила на съдебния акт, с който е наложена.	За кого За юридически лица, които са се обогатили или биха се обогатили от определени престъпления, посочени в ЗАНН.
Къде се вижда АОП поддържа специален публичен списък в Портала за обществени поръчки за стопанските субекти с наложена забрана.	Последица При действаща забрана кандидатът или участникът подлежи на задължително отстраняване.
Self-cleaning не се прилага МУ-1 изрично посочва, че механизмът за доказване на надеждност по чл. 56 ЗОП е неприложим при временна забрана, произтичаща от влязъл в сила съдебен акт.	

Какво трябва да направи възложителят

- Да посочи това национално основание за изключване в обявлението или съответния акт и в документацията.
- Да извършва служебна справка в специалната рубрика на ПОП при проверката на личното състояние.
- При установено вписване за периода на действието на санкцията - да отстрани кандидата/участника.
- Да анализира доказателствата и да мотивира решението си съгласно изискванията на чл. 67, ал. 8 ЗОП.

2. Забрана, влязла в сила по време на процедурата

Дата на откриване не „замразява“ личното състояние

Ако след откриването, но преди приключването на процедурата, влезе в сила съдебен акт с временна забрана, възложителят трябва да съобрази новото обстоятелство, защото забраната поражда последици занаяпред.

Процедурата вече е открита	Проверете дали към момента на решението за определяне на изпълнител/прекрояване забраната е действаща.
Забраната влиза в сила междувременно	Съответният кандидат/участник се отстранява, ако към релевантния момент забраната е в сила.
Избран е изпълнител	Преди подписване по чл. 112 ЗОП се прави служебна проверка за влязъл в сила съдебен акт с временна забрана.
Има действаща забрана преди договора	Договор не се сключва.

Мини-check преди решение и договор

- ☐ Проверена е специалната рубрика на ПОП.
- ☐ Проверена е датата на влизане в сила и периодът на санкцията.
- ☐ Проверени са и всички други приложими основания за отстраняване.
- ☐ Резултатът от служебната проверка е документално проследим.
- ☐ При действаща забрана не е приложен self-cleaning по чл. 56 ЗОП.

3. Новите състави на терористични престъпления

МУ-2/2026 разглежда измененията в НК, в сила от 31.01.2026 г., които засягат задължителните основания за отстраняване по чл. 54, ал. 1, т. 1 и чл. 157, ал. 1, т. 1 ЗОП. Старият чл. 108а е заменен с нова систематична уредба на терористичните престъпления в чл. 114а-114т НК.

Какво пишем в новите процедури

При процедури, открити на или след 31.01.2026 г., в обявлението/акта трябва да се посочат актуалните състави по чл. 114а-114т НК, както и приложимата препратка към чл. 108а в редакцията му до 30.01.2026 г. за влезли в сила присъди за деяния, извършени преди промяната.

Какво става с вече открити процедури?

- Не се изисква повторно подаване на ЕЕДОП само заради законодателната промяна.
- Кандидатите/участниците имат задължение да уведомят възложителя за новонастъпили обстоятелства в срока по ППЗОП.
- Ако присъда по новите състави влезе в сила по време на процедурата и основаниято е приложимо, комисията/възложителят трябва да го отчете.
- Преди договора се проверяват относимите доказателства за липса на основанията за отстраняване по актуалната уредба.

Не смесвайте „престъплението“ с „периода на процедурата“

Релевантно е дали към момента на проверката има влязла в сила присъда, която попада в приложимите основания за отстраняване. МУ-2 дава преходни указания именно заради промяната на номерацията и систематиката на НК.

4. Работна последователност за личното състояние през 2026 г.

1. Документация	Включете актуалните национални основания за отстраняване.
2. ЕЕДОП/декларации	Прилагайте действащия ред; не изисквайте нов ЕЕДОП само заради МУ-2 в вече открита процедура.
3. По време на процедурата	Следете новонастъпили обстоятелства и уведомленията от участниците.
4. Служебни проверки	Проверете ПОП за временна забрана и другите официални източници, които законът изисква.
5. Решение	Отстранете участник, за когото към релевантния момент е налице задължително основание.
6. Преди договор	Повторете финалните проверки по чл. 112 и не сключвайте договор при действаща забрана.
Свързан материал Използвайте този документ заедно с Документ 25 „Проверка на избрания изпълнител и равно третиране“ - особено финалната проверка преди договор.	

Източници

- АОП, Методическо указание МУ-1/29.01.2026 г. - прилагане на чл. 83а и чл. 83д ЗАНН във връзка с основанията за отстраняване по ЗОП.
- АОП, Методическо указание МУ-2/04.02.2026 г. - прилагане на чл. 54, ал. 1, т. 1 и чл. 157, ал. 1, т. 1 ЗОП след измененията в НК, в сила от 31.01.2026 г.
- При конкретна процедура винаги се прилага действащата към момента нормативна уредба.